



JABOK

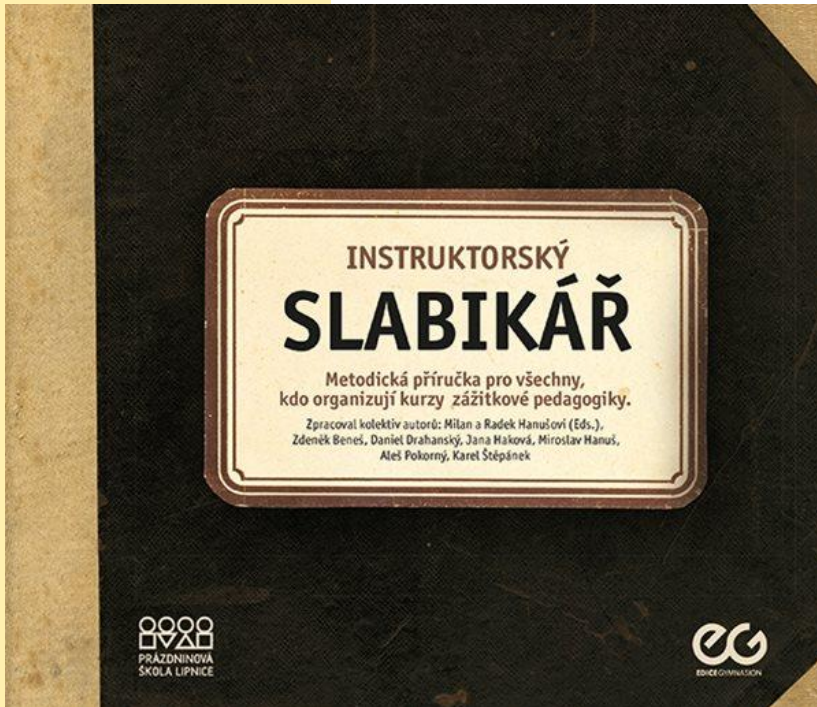
**Jabok – Vyšší odborná škola  
sociálně pedagogická a teologická**

**Reflexe Review Cílená zpětná vazba**

...

Zkušenostně reflektivní  
přístupy v pedagogice

# Hlavní zdroje této prezentace



Skripta kurzu:



# Cíl reflexe

Reflexe je tu pro účastníky –  
oni si musí sami  
říci/uvědomit o co v aktivitě  
šlo a najít v tom smysl pro  
svůj reálný život.

# Reflexe

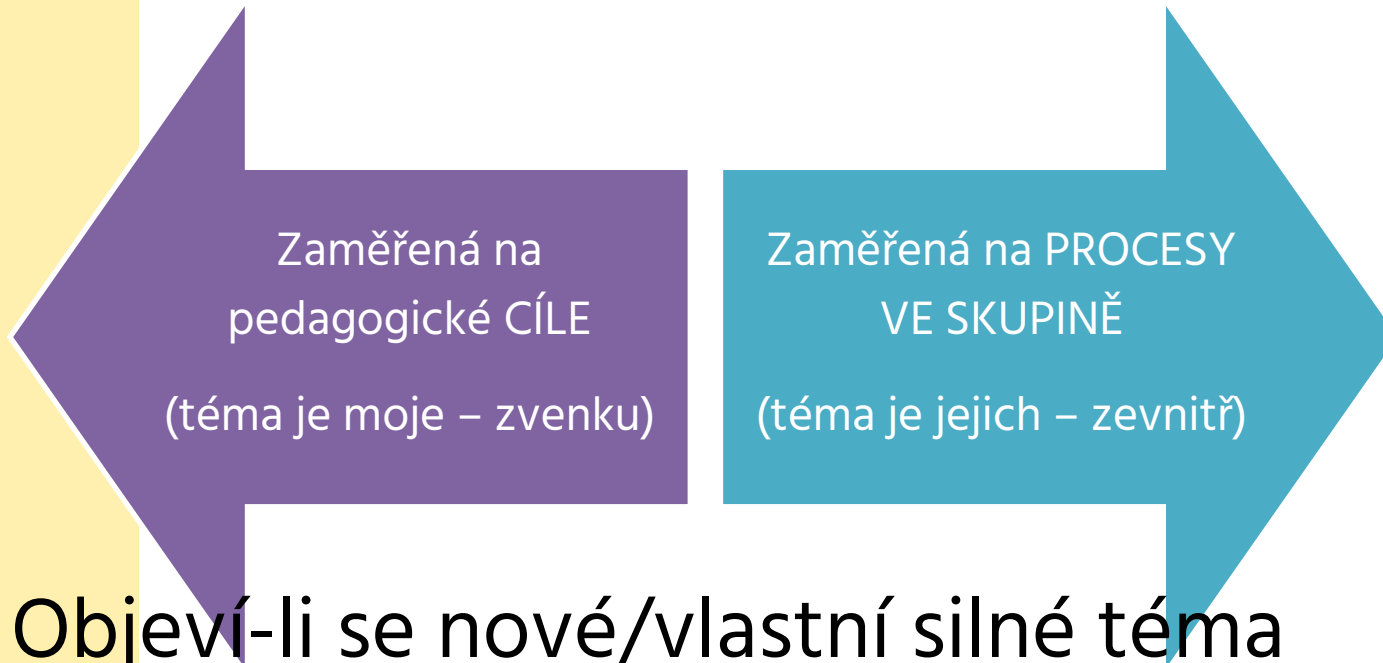
- Zpětný pohled na aktivitu s cílem uvědomit si klíčové body učení
- Pohled zpět tak ovlivňuje pohled do budoucna
- Všímat si toho, jak tu samou aktivitu vnímali ostatní a co to dělalo se mnou
- Nemusí následovat po jakémkoli programu
- Reflektovat lze skupinové/individuální procesy, dovednosti, vztahy, postoje, názory, poznatky, ...



# Zpětná vazba

- Umožní sledovat vlastní (po)kroky
- Uvědomit si problémy (řešit je)
- Sdílet nápady, myšlenky, pocity
- Plánovat a organizovat aktivity
- Prodat své myšlenky
- Podpořit jeden druhého
- Odnést si z programu co nejvíce

# Reflexe



- Objeví-li se nové/vlastní silné téma skupiny, pak je třeba dát mu přednost
- Téma skupiny může být silnější než to, co bylo tématem aktivity

# Styl vedení

Účastník je  
z mého  
(lektorského)  
pohledu

## NEKOMPETENTNÍ

Já rozhoduji a proto je  
třeba kontroly a  
kompenzace

Instruktor

(Dává instrukce)

Mentor

(Nabízí cesty, podněty; Poučuje)

## KOMPETENTNÍ

On rozhoduje a já je  
podporuji a aktivizuji

Lídr

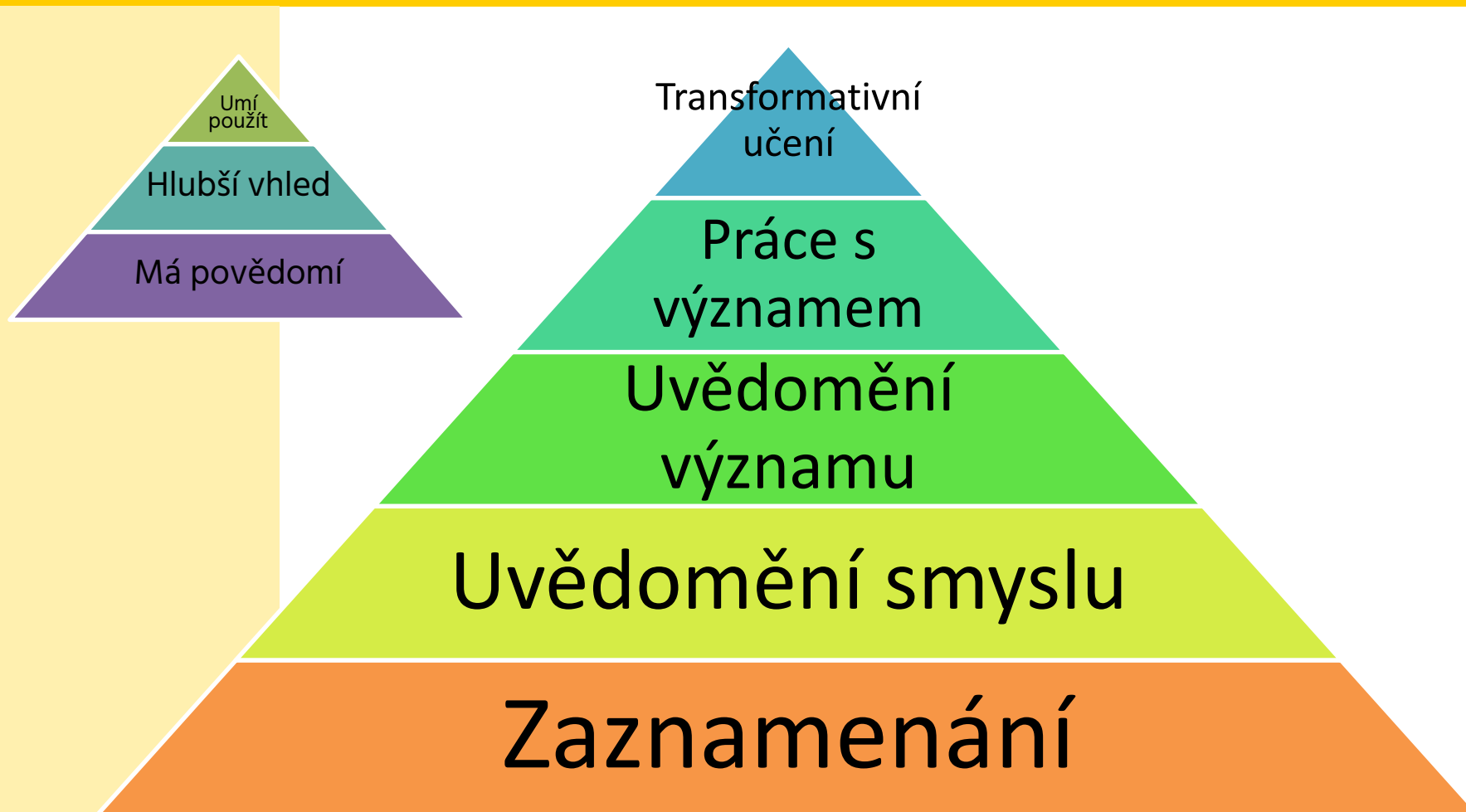
(Vede příkladem; Inspiruje; Má  
vizi)

Kouč

(Podporuje; ptá se)



# Hloubka reflexe





# Zpětná vazba – úspěch ... ?

- Vědět co chci, ale neutíkat před jejich tématy
- Nebát se ticha
- Přemýšlet o zakončení
- Neotočit si skupinu proti sobě
  
- Téma je zevnitř / téma je zvenku

CO SE DĚLO

CO Z  
TOHO

CO DÁL

# Reflexe - zásady

- Vzájemný respekt
- Každý mluví sám za sebe, ne za skupinu
- Každý má právo na svůj názor ... každý je přece odborníkem na to, co sám prožíval
- Jeden mluví, ostatní naslouchají
- Každý má právo se diskuse nezúčastnit
- Vše, co je řečeno, zůstane ve skupině

# Základní struktra

- 1) UKLIDNĚNÍ účastníků a VYVĚTRÁNÍ emocí
- 2) Fáze ohlédnutí – „CO“
  - Popis toho, co se dělo
  - Popis vybrané konkrétní situace
  - Pojmenovat klíčové okamžiky
  - ...
- 3) Fáze zobecnění zážitku – „CO Z TOHO“
  - Pojmenovat obecnější principy, které vedly k ...
  - Pojmenovat téma, které aktivita nesla a nechat ostatní, ať se vyjádří
  - ...
- 4) Fáze změn a přesahů do reálného života – „CO DÁL + UZAVŘENÍ“
  - Co si z toho (ne)odnést
  - Nabídka sebereflexe a uvědomění posunu účastníka
  - Pojmenovat princip, který účastník vnímá jako přínosný pro život
  - Tvorba plánu, jak novou zkušenost zakomponovat do života
  - Ať si z toho netáhnou nějaké břímě dál – uzavřít
  - ...
- 5) Následuje-li v programu něco, co na právě zpracovaný zážitek navazuje, pak je čas na ÚVOD DO DALŠÍ AKTIVITY



# Zpětná vazba – otázky

- Instruktor nehodnotí – spíše shrnuje
- Instruktor svými otázkami navádí účastníky, aby si uvědomili procesy, které proběhly, shrnuje témata, podporuje, hlídá, aby prostor vyjádřit se byl pro všechny přístupný
- Podněcující – vhodné
  - Otevřené otázky
  - Jednoznačné (neptá se na různé věci najednou)
  - Nevnučující otázky
  - Jde ke konkrétním situacím
- Dobře si rozmyslet (nevhodné)
  - Nevhodně uzavřené otázky
  - Obecné otázky
  - Dobrá otázka na špatném místě / ve špatnou dobu
  - Otázky laděné do negativna / záporů



# Zpětná vazba – typy reflexe

- Příběhy
- Něco – dobrého, špatného, legračního (každý uvede tyto 3 věci)
- Nedokončené věty
  - Nejvíc mě dneska bavilo ...
  - Z dneška si budu pamatovat ...
  - Nejlepší na práci v téhle skupině je ...
  - Jedna věc, které lituji, že jsem (ne)udělal(a) ...
- Žolíky (karty mají přiřazená témata)
  - Červená = něco pozitivního, černá = něco negativního
  - 2-6 = něco o jednotlivci, 7 a výše = něco o skupině
  - Žolík = komentář k instruktorům ...
- Citáty
  - Instruktor doslova cituje to, co při aktivitě padlo z úst účastníků – ti hádají, kdo byl autorem výroku a může na to navázat další diskuse
- Kartičky s charakteristikami
  - Karty s nápisem: kdo vždy pomáhá ostatním; kdo vždy něco vymyslí; kdo nastartuje legraci

# Zpětná vazba – typy reflexe

- Kresby
- Diagonála (škála) ... úplně vlevo jdou ti, kdo ...
- Graf (flipchart, lano, ...)
- Písemná práce (s prezentací)
- Prsty
  - Škála 1 – 5 (hodnocení třeba jako ve škole)
  - Palec nahoru, vodorovně, dolů
- Živé obrazy / Sochy
- Společná kresba
- Skládání - výběr z předmětů nebo obrázků charakterizujících to, co se dělo či co prožívali
- Metafora
- Asociace

# Zpětná vazba – typy reflexe

- Asociace
- Divadelní přehrávka
- Mikina
- Živé obrazy
- Korálky / šišky / zalévání květin
- ...

# Podmínky podporující dosažení stanovených cílů

- Začíná to už přípravou programu
- Vytvářet bezpečné prostředí (to ale neznamená, že nebude žádné riziko)
- Nehrát si na psychology ... celkově program nekoncepovat jako zážitkovou psychologii aniž k tomu máme kompetence
- Dobře vybírat místo pro aktivity / reflexi
- Střídat aktivity – fyzicky/psychicky náročné, kreativně umělecké, recesní, problémové, ...
- ...



# Další úskalí

- Příliš velká skupina (cca nad 25 lidí) či příliš malá skupina (méně než 5 lidí)
- Nemotivovaná skupina
- Nesoustředěná skupina
- Problémoví účastníci
  - Mezi účastníky existuje hierarchie (př. firmy)
  - Někdo si stále bere slovo (a navíc je dost mimo)
  - Někdo záměrně shazuje program nebo prudí
  - Někdo dává na jevo, že tohle on už dávno zná a umí
  - Mezinárodní skupina

# Zkušenost

Zkušenost není to,  
co jsem zažil, ale to,  
co jsem s tím  
zážitkem udělal!

